

ШЫН

1991 чыл

июнь

4

вторник

№ 98 (14598)

(Чагыдар өртөө 6 коп.)
Сапар өртөө 20 коп.

РСФСР-нин Компартиясынын Тыва рескомунун, Тыва АССР-нин Дээди
Советинин болгаш Министрлер Чөвүлелинин органы

МЕДЗМЕР

ТУЛУКТЭЭН

Агаар-бойдузун чаксы
үдө берге байдалдар тур-
за-даа, тараа културалары-
нын чаптырылганын
Каа-Хем районун айма-
лылары кыска хуусала,
бедик темп-биле чорууду
турар.

Районун хову-мөдлеринге
бо чылды 26042 гектар черге
тараа култураларын чаза-
ры көрдүнгөн. Ам бо хүннерге
чедир 25100 гектар ажыг че-
де ону чапкан алган.

Кылдыңган ажилдыгын ийи
шырыг багыт эвс. Механи-
заторлар бир дем-биле шак
барымдалаарын ажалдап
турган. Ылаңгыя чаксы хову
ажылдарын «Совет Тыва»,
«Ленин орук», «Кызыл туз»
совхозтарын тараажаарын
кончут шалпын чоруткан.
А чүдө «Луг Октябрь» сов-
хоз өске ажил-агыйлардан
оранчок хождуд берген. Бо
ажыл-агыйга дуза көргүзери-
биле өске совхозтарын меха-
низаторларын, машина-тех-
никаларын чоруткан. Олар ам
ылда ажалдап турар.

Чайгы чер адалдыгы-
биле черелешти районун
хову тургаларының чогуунда
сугаттыг шөлдө ажил-иш
ам-даа уламчылап турар. Оон-
биле кады мал чөм култураларын
тарым, картофель
олурутур ажалдап тулукут
берген.

Алай-оол ДАРЖАА.
Кызыл хоорай.

РЕСПУБЛИКАДА- БИР ДУГААР

Бичин уругларын ясли-
садтарга тургузары кайда-
даа дыка берге. Уруглар
ол черлерге мырмалы сым-
дыппас болгай. Садиктерин
тууларын, оларга уругларын
тургузарын организастаарын
совхозтар, колхозтар,
бүдүрүлгө черлери бешин
кызыл чаппа келген.

Бир өсөс күзүр болза,
ону чер-черлерге чедикши-
нигиш шиктирлеп болур.
Оон бажы-Алаак ортукма
школанын директору
Б. Д. Ооржактин өгөскө
чоруу бадаткап турар.

Эрги интернат турган
бажынын септээ, 30 уруг турар
садик кылдыр эле дерип эг-
лээн. Садиктер херек эст-септи,
орун-дожикти, ойнарактарын
тыптынып турар. Тыва
улустун «Күзүннн чедип
алдыр, сураанын тып алдыр»
деп үлгөргө чүгүзгөн бар бол-
гай. Херек чүдөргө тыптын-
даа турар. Бир өсөс эки илдеп
көөр чүдө болза кулдуурлар
бар деп чүдөсиз ажил-иш көр-
гүскөн.

(Бистик корр.).

Садикти чаа өөредилге чы-
дынын эгесинде ажилдарын
пайынаан. Алай бажы-Алаак
ортукма школанын башки-
ларынның болгаш ажилчына-
рынның уругларын тургузар.
Ажы-биле чүгүзгөн бол-
за, бистия республиканын ка-
йы-даа школаларда уруглар
садикти чок, Ычангаш бажы-
Алаак ортукма школанын
садикти школада, республикада
бир дугаар садик болур-дур.
Каадыр-оол ТУВАК.

ТУРАСКААЛ АЖЫТКАН

Сүт-Хөл районун төвү
Сүт-Акс суурже кешкен
көөрүгүнүн чанында бой-
дус камгалалыга тура-
скаалга тураскаалды ажит-
кан.

Кижиниң ийи холдарының
аджыкында турар бөмбүрзети
ылда кирген болгаш оон кы-
рында көс-бөдүрлери тургус-
кан ол тураскаалды автору—
ус-шөвөр мастер, «Сүт-Хөл»
совхозтун профиндел комитет-
тин даргазы Кызыл-оол
Конгорович Монгуш, Турска-
каалын чанында сынын
болгаш мылгагыт кончут шө-
лөз, хостуг кылдыр сийлиб
тургускан.

Ук тураскаалды бойду-
стуг болгаш долгандар турар бүгү
чүдүлери камгалал, ону ху-
магалыг ажилдарының утла-
ндары сорулгагыт кылган.
Автор ол тураскаалды ам-
даа сайырадып, аяаа чооку
үдө чамдык чүдүлериңиң
кылырын планнап турар.
(Бистик корр.).

БАШТАЙГЫ САЛАДАР

Кызылдың хем пароход-
ствонун коллективинге
бо ажилдарының сезону
берге байдалдыг эгелээн.
Агаар-бойдузун байдалы
соок болганынан база
Бин-Хеминде дожу орайтап
батканынан сезон моон
мурунда чылаарга бо-
лаарга, барык бир ай озал-
дап эгелээн.

Чылдыг хүнөр туруп, хем
суу терекпей бээр билек, ба-
рык бүгү буксардык ажи-
пактары Бин-Хеминде иш-
белткээр участоттарыңе чүт-
күдүп үнө берген. Оларынң
чамдыктары баштайгы салда-
ры бадирый келген. Бо хүн-
нерге чедир тос состав сал
Кызылда келген. Ол дээр-
ге 3,5 муң кубометр ажит тууду
материалды болуң.

Пароходствонун дуржул-
галыг капитанары соок-каксы-
лыг берге хүннерге таварыш
тургазган. Ийи-ийи рейстери
кылдыкан. Чижээ, «Анжара-20»
буксирин капитан Н. И.
Кай-оол ийи рейсти кылган.
Биринчиңиң иш-белткээр
участотунче дүүн чорупкан.

(Бистик корр.).

АЙТЫРЫ—КАДРЛАР БЕЛЕТКЕЛИ

Республиканың Министрлер
Чөвүлели чамдык министр-
стволар болгаш ведомство-
ларын, дээди база ортукма
өөредилге черлериниң уду-
турчулары-биле калы селек-
тор даамчытыр чөвүлел ху-
рал эрттирген. Оон айты-
ры — дээди категорияның
специалистерин белеткээр.
Ону улам тодаргайлаарга
мындагы республикадан даш-
каар дээди өөредилге черле-
ринге алыш оолдар, кыста-
ры өөредилге алыш, ылаңгыя
дээди техниктиг билгит
тускай эртемнелер белеткээр
институттар азы университет-
терге оларын хөйү-биле чо-
рудары.

Республикада кылдыңын,
бүдүртүңү турар ажил-хе-
рединиң эвээш эвезин, амгы
үдө сугтарылга, тууд ажи-
лы чоруп турарын, тараачын
болгаш арат ажил-агыйлар
тургустун эгелээнин Тыва
АССР-нин Министрлер Чөвү-
лелиниң Даргазы Ш. Д.
Ооржак кырында сөзүнө
демедегээш. Тывадан даш-
каар дээди өөредилге че-
рлериниң рынок системизине
пишчип эгелээни-биле холбаш-
тыр институттарга, универ-
ситеттерге кадрлар белеткеп
аларынң бергезин, чижээ,
Мөөскөдөгү чамдык дээди
өөредилге черлери чамгыс
кижини белеткээр бээр дээр
82-84 муң рубль төлөвир не-
гей бергезин дыналыш, бис-
те ортукма школаларга бо-
гаш дээди өөредилге черле-
ринге амгы байдал, ийи
база кылдыгы, мааза зама-
рыштыр совхозтарын, булу-
руга коллективтерин уду-
турчулары калдыг турштуу
ээлээр, деткичине көргүз-
ер деп айтырыгы чүгүзгөн
жир деп турарын айткан.
Бо айтырылал талазы-биле

Тыва АССР-инд Министрлер
Чөвүлелиниң Даргазынын
оралакчызы В. В. Содунам,
улус өөредилге министри
Н. С. Конгар дыңнадылар
кылган.
Чүгүзгөн турар айты-
ры — келер үенин-дир. Ке-
рээ дугаар хүлээр алыш-
кын чорууларын дугайында
чугааны май айда республи-
каның чамдык бүдүрүлгө-
ринге, школаларга эрттир-
ген. Керээ дугаар 215 хире
специалист өөредилге алыш,
а республика бодуунда бис
130 кижини белеткээр ко-
дунуп турар. Оон иштинде
бүдүрүлгелер, организастаар
81 анык оолдар, кыстарын
айткаар. Салдыгын, Ишти-
ни херектер, Калык камга-
лы министрстволарынның шү-
гүмү-биле эвээш эвес анык-
тар дээр эртем чедип алыр.
Каа, калдыг эртемге, каш
кижи өөредилге алыр деп ту-
раарын дугайында чамгыс
чамгыс-даа райүүсөөм, ра-
йонунда май айда даш-
каары бо айтырыгы бо-
турарын шиктирлеп турар. Бир-
тээ, дээди эртем чедип алы-
р бидик төлөвирин апарган
чүдө болганда, анык киж-
лери өөредилге чорууларын
шилгилеңи ам эгелей берген.
Кол черин техниктиг билг-
лер чедип алыр дээр күзө-
лү аныктарын шилгилеңи
ээлээр. Баштайгы беседалар-
ны школаларга, районаларга
эрттирер. Чер-черге хоорай,
район Советтериниң киржил-
генин ылаала турар. Аби-
турителер шилгилеңи бө-
дүрүлгө, организация черле-
риниң төлөзүлгелери кир-
жир деп турар. Ычангаш
эң эки дээр ийи-иш кижини
шылгалдалар туттуруп, ола-
рынң чамгызы тиклеп үнөр

кылдыр дээди өөредилге че-
ринге чорудар. Мындагы хе-
вилер бодуунда бис дээр
дыңнадынга В. В. Содунам
илереткен.
Айтырыг кончут чүгүл-
дир деп, Н. С. Конгар айт-
кан. Республикадан дашкаар
өөрөнөр кижилер орус ды-
ды эки билгир чүгүл. Ке-
рээниң өөредилге талазы-би-
ле чүгүзгөн ортукма школаларда
эгелей берген, ам-даа улам-
чылап турар. Школаларын
2-3 чыл бурунгаар дооскан,
ширгелген калык келген
аныктар-биле сугала ажи-
лы күштөлдөр бис. Чам-
дык школалар республикадан
дашкаар дээди өөредилге
черлери-биле харылаанын ту-
дуп турарлар.

Бо дыңнадылгар соонда,
ССР-ин ЭА-нын Сибирь
салбырынң Тывада чам-
плектиг килдизиниң дирек-
торун ораакчызы К. С. Ку-
журин, Красноярскиниң иже-
ре-техниктиг институтунун
белеткеп салбырынң деканы
О. П. Арнольд олар боттары-
ниң бодуларын, сумелерин
чүгүзгөн. Олар бодуларын
колдуула-лаа техниктиг би-
лигилер кадрлар белеткел-
тиг улаандылар. Билиг дээр чүт-
күлдүг, салым-чазынын өө-
рөкчилерден тургустунган
классарын школаларга ажи-
лып алыр аргазы ам чүгүл-
дир апарган, өөрөнчине
лере физика, математика, хи-
мия, черчение ышкы эртем-
нерин чедипчегил тайылбыр-
лап, оларын ханы билгилер-
биле келгендеп турган, школа
доостурарга улааткан.

Шылап-ла, ийиңиң кадрлар
белеткелиниң айтырыгы ам-
дан эгелейиң, ону херекке
байла дажымынга көрүп олу-
руп каар болуурусса, со-
лаарга бажымыс туттуңаш,

халактаар апарар бис. Чамдык
уудуручулар, таанам, чүгө
ылчыл бээр чүдө дээр хөңү.
Ылаңгыя ботулар болур. Чүгө
дээрге үс өскөргөн болгай.
Рынок экономиказынын не-
гелдизин анаа-ла арта башып
алгаш чоруй баар арга бөгүн-
де бисте чок, Ычангаш анаа
чагыртыр апарар бис. Өскээр
чүгүзгөн, ашкы-хөргөш
тыптынып алырынң, киж-
лери-биле ажил-херекти чүгүз-
кылып билгириниң оруун ди-
лээр, тывар, ажит-төүлүстү
өөредип алыр дээр бир-ле
аргын кылдыр бис. Ону эр-
теңи дүңгө чылакан ажи-
лы чок. Мэни бо бодуларын
биле Бин-Хем, Монгуш-Тайга
райүүсөөмнүн даргазы
К. А. Масык-оол, Ш. И.
Намы оларын чүгүзгөн ка-
рышкак болду. Кара-оол, А.
Доржеев чүгө районун
ажыл-агыйларда чеже киж-
лери турары-биле кызы-
гаарлаанып кагды. Ш. И. На-
мы: «Бис дээди өөредилге че-
рлери-биле харылашпайн ту-
рар бис» деди. Оларын ка-
йышпаан-лаа огулут чүгүз-
гөн. Шылапчегил Тес-Хемин ула-
дып алды. Чыгыштарын
күзүм дугаарга К. Л. Лай-
чактын тодаргай фактыларын
чүгүзгөн дыналыш. Республи-
кадан дашкаар 68 киж өө-
редилге алыр турарын, Чөөн Сибир-
нин културга институтунда 7
кижин чорулар деп турарын,
керээни чарып алганын, дээр
эртемниң 5 эмиң, 11 салды
ажылдакчызы (оларын бе-
жи өөрөнүп турар) херегин,
32 бүдүрүлгө боттарынын су-
сели-биле көдө ажил-агыйга
52 кижин өөредип алыр, аны-
адамекчилерин, элек-
териктерин, энергетиктерин
чедипчегил турарын дына-
кан, Массалыг профессияга

хандыкшыдыг аныктарын
Самагалдай суурга ажиттынар
ИТУ-га белеткээр.
Удуртукчулар-биле чүгү-
зы баштай Барымын-Хемчи-
райүүсөөмнүн даргазы
Ийеков ажиткан. Районга
аиты-агы эртем-билгилер 78
эмиң, 50 хире инженер-тех-
никтиг кадрлар керек. Кра-
носарскиниң, Иркутскиниң,
Абаканын болгаш өске-даа
хоорайларын дээди өө-
редилге черлеринге чедер, ола-
рын биле керээни чардарлар.
Оон кадында, байдала берге
турда-ла, бүдүрүлгө черлери-
ден кадрларын өске черле-
рге чорууру, көжери көгүдээр.
Ычангаш оларын ажитга
арттырып алыр, райондан чо-
рутпас талазы-биле бүгү-ле
хемчеглерин ап турарын,
ажыл кижилерин «Кызыл-Ма-
жыктын», «Ал-Довурактан»
бүдүрүлгелеринин бодула-
рыга өөредип алырынң ай-
тырыларын база шиктирлеп
турар.

Чөвүлел хуралга чамдык
министрстволарын, ведом-
стволарын уудуручуларын
нын санал-оюуны, бодула-
рын база дыналыш. Анаа бир
эки бодулаз Республикасо-
тун баштаар чериниң даргазы
Х. Д. Монгуш илереткен. Хо-
ну-оол Доржеевичин боду-
лаз-биле алырга, дээр өө-
редилге чери чамгыс киж өө-
редилге белеткел бээр дээр
ажыл алыр-дур, оларын бе-
ле болза эки. Керээ чарып
турар үдө улаз алы эсерип,
чөпшөрөжип турбайн, биске
эптиг, эки арганы өөрөнөл кө-
рүп турган, төлөвирин түнү
эвээжип ап болур чорду.
Ону мынар кылдыр, чүгө
садып-саарылгачы черук хе-
рек.

Шактыр-оол ДОРЖУ.

СОҢГУЛА КОМИССИЯЗЫНЫҢ ДЫҢНАДЫ

Сарыг-Септин Барымын тала-
кы № 70 округ соңгула ко-
миссиясы «Тыва АССР-ниң
улус депутаттарынын соңгула-
уларын дугайында» Хою-
луун 33 чүлүңге дүүштүр
Тыва АССР-ин улус депу-
татын кандидатарына:

Михаил Федорович Андрей-
чик, 1942 чылда төртүтүнгөн,
СЭКП кижигүн, Кызылда
руруненин пединститутунун
география кафедрасынын эрге-
лекчиси, Кызыл хоорайда

чурттап турар;
Владимир Баринвич Багай-
оол, 1951 чылда төртүтүнгөн,
СЭКП кижигүн, Кызылда
курруненин пединститутунун
улус бажымы, Кызыл хоорай-
да чурттап турар;

Черкал-оол Александрович
Удумбар 1938 чылда төртү-
түнгөн, СЭКП кижигүн, улус
депутатарынын Каа-Хем ра-
йон Советинин даргазы, Са-
рыг-Сеп суурда чурттап ту-
рар — оларын бүртүкээр.

ХЕРСОН. Херсонун ажал- агый ужуз чүдүлгө

Херсонун ажал-агый ужуз чүдүлгө
дөдөлгөнүнө немей берген.
Көдө ажил-агыйга хөс че-
дир, үнүштер ургазар кур-
тарын, хээкчилерин болгаш
ажыл-бүрү азыргарын уу-
ткаар чүдүлгө азыр чам-
дык дөдөлгөнүн биле чапты-
рынга ажилдап. Көдө ажил-
агый ужуз чүдүлгө немештир
ажылдап эгелээн дөдөлгөнүн
ар совоктарга, колхозтарга
экономикалык улаз камгалаан
бээр: АН-2 самолёт-биле
гектар тарыга шөлүз бол-
зырадынга 1 рубль 30 ко-
пек а дөдөлгөнүн чүдүл-
ге 30-35 копек чамдык а
геттирер. Умучке болгаш хө-
дүрүлгө ажилдап, чүдүлгө
дөдөлгөнүн чигеңи-биле чап-
тыр — олар черин барык кыр-
биле эл чок ужузгар.

(СЭТА).

УКСААЖЫДЫЛГА ШЫНАРЛЫГДА ЭКИЖИИР

Республиканың уксаажы-
дылга каттыжымынның
уксаажыдылга, тарыл бооза-
дылга салбырларын аны-
гыла, уксаажыг мал саа-
лар садыр бар. Оон ажилы ма-
дык уксаажы экинчилерине,
малдан алып бүгү продукция-
ларын хемчээнин, баш са-
нын өстүрүлгө, эки малды
республиканын иштинде-лаа,
өске област, крайлардан-
да садып ал, белеткеп, хай-
гаарларыңе улаңгыя.
Сөөлгү беш чылдарда ук-
саажыдылга ажилыңа бер-
гедээжигер турза-даа, Ты-
ванын ийи малынның ук-
саажы элээн экинчилер, 1985
чылда арыг уксаажын сим-
менталь инектери бүгү ине-
ктерин 42,6 хуузу турган, а
1990 чылда бо көргүзүп 68,2
хуу чедир өскөн. 1985 чылда
элита-рекорд, элти кластын
инектери 24 хуу, а 1990
чылда 34,8 хуу болуп турар.
Өшкү, хойун арыг хан-
ныг уксаажы 60-70 хуу чедип
турар.

Ола үдө республиканын
девисктеринге уксаажыг мал
өстүрер фермаларыг сов-
хозтарын саны көгүдээр.
Тыва хойун өстүрер талазы-
биле 8, өшкүнү 3, сарык-
тын 8, сымменталь инек-
тин 9 уксаажыдылга ферма-
лар тургустунган. Чылдыг
хаванын фермалары
база бар.

Экине хомулангыч чүдө чүд-
дөргө, мынча хай уксаажыг
фермаларыг болуурусса-лаа,
ылда уксаажыдылга ажилы
кончут багай, саналаргай бай-
дала туруп турар. Малды
ажаап, чедиргери негелдиге
четелденеңиң продукция чедир
алдынмай турар. Республика-

да 1958 чылдан бээр нарын
дуктүг хой өстүрер С. К. То-
ка аттыг уксаажыдылга сов-
хозу өске ажил-агыйларга
чылдыңа бир муң бүдү-
рүкү кошкарларын белет-
кээр планын тургаш, чүгө
300-400 кошкарны садып ту-
рар. Оон кол-ла чылдагына
кошкарларын шыларын
багайында. Мал чөм чедип-
пезинде, районун байытпайн
турарынаан совхозтарга са-
аар кошкар-хурагарын июль
айда бөзін деңгиле ап шы-
давын турар. Уксаажыдылга
фермаларыг турган «Кызы-
гаар», «Нарын», «Мөрөн»,
«Өөк» совхозтар бо ажилды
ам шүүт соксатканнар.

Уксаажыдылга ажилдыг
совхозтарын директорларын,
кол совхозтехникин бот-
тускайлап чорууга чылда-
ганын алаш, ол ажилде
улап-ла санын садып турар.
База ол ышкыш бо ажилды
дөрт харыылар арга-дур-
жулгалыг шырык специа-
листер-биле хандыртпанын
турган уксаажыдылга катты-
жымынын районнарда тур-
ган бөдүктери-биле катый
1988 чылда дүжүргөни ук-
саажыдылга ажилыңа багай
салдыры чедирген.

1985-1990 чылдарда укса-
ажыг мал сааар салбырын
таварыштыр өске област,
крайлардан база республика
иштинде 10950 хунажын
инектер, бутгарын (сарык-
биле катый), 46030 хой, өшкү-
нү, 5125 хаванын, 1618 хуу-
чанын садып алган. Бо сал-
бырын бир чылда белеткээр,
саткан малы бүгү-ле тран-
спорт чарыгалары-биле ка-
тай хаара 5 миллион хире
рубль болур.

Совхозтар хой түнүүг
ажы-агыйныг төп
саян артындан садып ал ту-
рар. 1986 чылда Каа-Хем ра-
йонун «Бурунгаар», «Кызыл
туз» совхозтар тус-тузунда
150 муң рубль-биле хунажын
инектерин, 1987 чылдан бээр
чылдыңа 150 хунажыннар
инектерин, 1988 чылда бээр
чылда «Совет Тыва» совхоз
248 хунажынын 427 муң
рубль-биле садып алганын,
Бо үстүңдө алаанын болгаш
өске-даа ажил-агыйлар хой
түнүүг ашкы-хөргөш-биле са-
дып алган мал-маганын чо-
гуур санын салбайн турар.
Чемгерилгелер чедипчегилден,
ажаалазыңиң кошкандан
хөй мал олуп турар. Бирчел-
диз, түбүркүдиз азыргыг
дээр хөй кыс бода малды
эт комбинатына дужаап
турар. Эки уксаажыг инектер
ниги мал азынга холжу-
турарын, оларын эшкыр,
сүткүр чоруу тодаргатын-
майн база баргылар.

Чамдык эки чиктер ба-
за бар харын. Чижээ, «Сос-
новское» дуржулга-бүдүрүл-
ге ажил-агый 1986 чылда че-
дир садып алган хунажына-
рын болур-чоругурун биле ажа-
пайгаар келгенин түнү-
линде көргүзүлгөр экижиз.
Бо талазы-биле Кок-Тей фер-
масы өскөргө үлгүдиг.
Ында үш-муңчуларын саны
чыл санында немешпашан.

Сүткүр инектерин шилеп
турган, тускай бөдүккү ту-
гускаш, эдержилгеге чогуур
үзүңдө киргеш, оларын
шың ажаап, чедиргери, ча-
мдыктары бис чылда 400-
5000 килограмм сүтү берип
болурун дуржулга бадаткан.
«Сосновское» дуржулга-бүдү-

рүлге ажил-агыйныг төп
фермазында Биржа деп ат-
тыг, № 109 инек саап эгелээ-
ниниң бешки чылдында (бешки
саалдаа) 5555 килограмм
сүт берген. Сүтүнү үсүрү
3,9 хуу болган. № 83315
инектен үш дугаар саалда-
зында 517 килограмм сүтү
саткан. Үсүрү 4,1 хуу, Көк-
Тей сүт-бараан фермазында
№ 684 инек дээр дугаар саал-
дазында 4693 килограмм,
№ 01056 инек алды дугаар
саалдазында 4759 килограмм
сүтү берген. Ол инектерин
сүдүнү үсүрү 3,8-3,9 хуу
болган.

Хой ажилыңиң талазы-би-
ле көөргө мындагы. Чылдың
ама муңа баш краснорук ук-
саажыг бүдүрүлгө хойларын
ийи муң кыс кошкарларын
Красноярск крайдан кири
сөөртүп турар бис. Оон Ылай,
1985 чылдан бээр дугаар саал-
дазында уксаажыг бир хөвир
болур чартык нарын дуктүг—
совет эшкыр, дүкүр уксаажы-
нын бүдүрүлгө кошкарларын
Ставрополь крайдан садып
алган. Ол кошкарларын
Кызылда, Чадаанада
тарыл боозадылга станция-
ларында ажилдап турар.

Сөөлгү үдө элээн хой-
пактаптыңиң алаан тыла хой-
нун уксаажыг, шыларын
кижир-биле кожанис МАР-
дан 1989 чылда баш уксаажы-
нык моол кошкарларын үш
чүстү «Кызыл туз» совхоз-
ка экекелген. 1990 чылда 700
баш ола уксаажын кошкар-
ларын тыла хой өстүрүп ту-
рар совхозтарга үлөп берген.
Ол уксаажын эң эки шына-
рыг кошкарларын Чадаана-
ның Кызылдын тарыл боо-
задылга станцияларында

ажаап турар. Ону бо чылдан
егелеп тарыл боозадылгага
ажылгай бээр. 1987 чылда
Кыргыз ССР-ден алай уксаажы-
лыг 130 кошкарларын экек-
елген. Ол кошкарлар-биле Ты-
ванын дуржулга станциязы
Эрмиле Ленин атыг сов-
хозун базазында тускай
дуржулга ажилын чорууду
турар.

Уксаажыг малдын респу-
блика

